

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๒๔/๒๕๖๓

วันที่ ๒๐ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นายไพบูลย์ นิติตะวัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๐) ประกอบมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๕) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ผู้ร้อง) ส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ ว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนายไพบูลย์ นิติตะวัน สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๐) ประกอบมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๕) หรือไม่

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๐) เป็นบทบัญญัติว่าด้วยความเป็นสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเพราะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น

ในส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๐ มีความมุ่งหมายที่จะกำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ โดยเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อซึ่งต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้วจึงจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้ แต่ไม่ได้กำหนดจำนวนว่าจะต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นจำนวนเท่าใด การกำหนด

เป็นเงื่อนไขว่าพรรคการเมืองจะต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งก่อน จึงจะมีสิทธิส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้ เพราะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้ระบบบัตรใบเดียวที่ประชาชนจะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แล้วจึงนำคະแนวนั้นมาคำนวณหาจำนวนผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ถ้าพรรคการเมืองมิได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง พรรคการเมืองนั้นย่อมไม่อาจมีคະแนวนั้นที่จะนำมาคำนวณสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้ ส่วนเหตุที่มีได้กำหนดสัดส่วนระหว่างการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เพราะโดยผลของวิธีการเลือกตั้งโดยใช้บัตรใบเดียวดังกล่าว พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเพียง ๒ - ๓ คน แล้วส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อเต็มหนึ่งร้อยห้าสิบคน คະแนวนั้นที่จะนำมาคำนวณว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะได้รับเลือกกี่คน ย่อมมีเพียงเล็กน้อยและไม่ทำให้ได้ประโยชน์จากการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อแต่อย่างใด จึงไม่มีความจำเป็นต้องบังคับให้ต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามจำนวนที่กำหนดดังที่เคยปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ

ในส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ มีความมุ่งหมายที่จะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง และการคิดคำนวณคະแนวนั้นในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดการรับสมัครเลือกตั้ง โดยในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๕) บัญญัติว่า “เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

ด้วยในรัฐธรรมนูญได้บัญญัติคุณสมบัติของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๗ ว่า “บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ... (๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคการเมืองเดียวเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ...” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๐) บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเพราะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น

นอกจากนั้น ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๐ (๑) บัญญัติว่า “พรรคการเมืองสิ้นสุดลงเมื่อ (๑) สิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ตามมาตรา ๙๑” และในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๗) บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมสิ้นสุดสภาพความเป็นพรรคการเมืองเมื่อ (๗) พรรคการเมืองเลิกตามข้อบังคับ” วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนหรือมีผู้แจ้ง ต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดสิ้นสุดสภาพตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีกรณีที่เป็นเหตุให้พรรคการเมืองสิ้นสุดสภาพตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณา ถ้าคณะกรรมการเห็นว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น ให้คณะกรรมการประกาศการสิ้นสุดสภาพของพรรคการเมืองนั้น ในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีเช่นนี้ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสุดสภาพตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองที่ถูกประกาศว่าสิ้นสุดสภาพ ตามวรรคสองไม่เห็นด้วยกับการประกาศของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าการสิ้นสุดสภาพ ของพรรคการเมืองตามมาตรา นี้ เป็นการถูกยุบพรรคการเมือง”

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารประกอบ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง เป็นหัวหน้าพรรคประชาชนปฏิรูป ปรากฏตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง รับจดทะเบียน จัดตั้งพรรคประชาชนปฏิรูป ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคประชาชนปฏิรูป ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ สังกัดพรรคประชาชนปฏิรูป ปรากฏตามประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร พรรคประชาชนปฏิรูปมีมติเอกฉันท์ให้เลิกพรรคประชาชนปฏิรูปตามข้อบังคับพรรคประชาชนปฏิรูป พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๒๒ เนื่องจากกรรมการบริหารพรรคหลายคนลาออกจากพรรคการเมืองและมี กรรมการบริหารพรรคหลายคนประสงค์จะลาออกเพราะมีภารกิจจำเป็น ทำให้ไม่สามารถบริหารกิจการ พรรคประชาชนปฏิรูปต่อไปตามที่กฎหมายกำหนดได้ นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบข้อเท็จจริง เสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศการสิ้นสุดสภาพความเป็น พรรคการเมืองของพรรคประชาชนปฏิรูป ปรากฏตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง พรรคประชาชนปฏิรูปสิ้นสุดสภาพความเป็นพรรคการเมือง ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒ และได้ประกาศ

ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒ แจ้งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรว่า พรรคพลังประชารัฐได้แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบกรณีรับผู้ถูกร้องเข้าเป็นสมาชิกพรรคพลังประชารัฐแล้ว เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๒ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ ประกอบมาตรา ๒๕

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๐ (๑) ที่บัญญัติให้พรรคการเมืองสิ้นสุดลงเมื่อสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๑ ทั้งนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๗) ที่บัญญัติให้พรรคการเมืองย่อมสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองเมื่อพรรคการเมืองเลิกตามข้อบังคับ และในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสี่ ที่บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๑ เป็นการถูกยุบพรรคการเมือง” แล้ว มีข้อพิจารณาว่า การสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๗) ถือเป็นกรณี “การยุบพรรคการเมือง” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๐) อันเป็นเหตุให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพสามารถเข้าไปเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่น เพื่อไม่ให้สมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตนสิ้นสุดลงได้หรือไม่

เห็นว่า กรณีการสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองนั้น ข้อเท็จจริงตามเอกสารบันทึกการประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ในชั้นคณะกรรมการร่างปรากฏว่า แต่เดิมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้ให้อำนาจแก่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศให้พรรคการเมืองที่มีสมาชิกพรรคการเมืองเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในเวลานั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง แม้จะมีข้อเท็จจริงตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดให้พรรคต้องสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคมิให้ขาดคุณสมบัติเพราะเหตุขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง และในกรณีที่พรรคการเมืองใดจะเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรค หากมีสมาชิกพรรคเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้อำนาจนายทะเบียนประกาศให้พรรคการเมืองที่มีข้อเท็จจริงเข้าเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองได้ และเปลี่ยนแปลงการคุ้มครองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสี่ว่าเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๑ เป็นการถูกยุบพรรคการเมือง

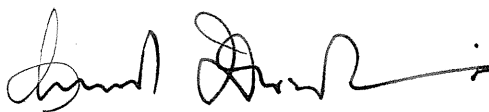
การที่พรรคประชาชนปฏิรูปสิ้นสุดลงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๐ (๑) อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๗) เพราะเหตุพรรคการเมืองเลิกตามข้อบังคับพรรคประชาชนปฏิรูป พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๒๒ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศการสิ้นสภาพของพรรคประชาชนปฏิรูปในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคประชาชนปฏิรูปจึงขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ แต่สมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องยังได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๐) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสี่ ผู้ถูกร้องจึงสามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มิได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองได้ ซึ่งกรณีนี้คือวันที่พรรคประชาชนปฏิรูปสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคพลังประชารัฐ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๒ จึงเป็นระยะเวลาที่ไม่เกินกว่าหกสิบวันนับแต่ที่ประกาศการสิ้นสภาพของพรรคประชาชนปฏิรูปในราชกิจจานุเบกษา สมาชิกภาพสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องจึงไม่สิ้นสุดลง

สำหรับประเด็นของผู้ร้องที่ว่า ผู้ถูกร้องเป็นหัวหน้าพรรคประชาชนปฏิรูปต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพรรคจนกว่าพรรคประชาชนปฏิรูปจะชำระบัญชีเสร็จตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพหรือยุบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบแสดงฐานะทางการเงิน รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพหรือยุบ ...” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่จนกว่าการชำระบัญชีจะแล้วเสร็จ แต่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในนามพรรคการเมืองที่สิ้นสภาพหรือยุบมิได้” นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๕ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพหรือยุบพรรคการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่จนกว่า

การชำระบัญชีจะแล้วเสร็จ โดยให้มีหน้าที่ให้ข้อมูล ส่งบัญชีและงบแสดงฐานะทางการเงินรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมือง และห้ามมิให้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในนามพรรคการเมืองที่สิ้นสภาพหรือยุบไปแล้วเท่านั้น แต่มิได้ห้ามหรือตัดสิทธิหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น ผู้ถูกร้องจึงมีสิทธิที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นเพื่อไม่ให้สมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๐) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสี่

ส่วนประเด็นของผู้ร้องที่ว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้เป็นบุคคลที่พรรคพลังประชาชนเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนการปิดการรับสมัครเลือกตั้ง ผู้ถูกร้องจึงไม่สามารถเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคพลังประชาชนได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๕) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๕๗ นั้น เห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๐ กำหนดเงื่อนไขและวิธีการให้พรรคการเมืองต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งก่อนจึงจะมีสิทธิส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๔) และมาตรา ๕๗ อีกทั้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองให้มีความสัมพันธ์กับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นก็ตาม แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติที่ใช้ในช่วงเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและก่อนประกาศผลการเลือกตั้งเท่านั้น เมื่อได้รับการประกาศผลการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๐) เสมอเหมือนกันทั้งหมด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๑๐) ประกอบมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง (๕)

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ